

Ajatuksia arvioinnista

Marja Asikainen ja työpajaan osallistujat

Yhteinen tuotos julkaistaan HYOL:n sivuilla

OPS 2014 ja arviointi

- Opintojen aikaisella arvioinnilla pyritään ohjaamaan oppimista, kannustamaan ja kehittämään oppilaan kykyä itsearviointiin
- Oppilas on aktiivinen toimija, joka oppii opiskelemaan ohjauksella ja arvioinnilla (oppimiskäsitys)
- Monipuolisen arvioinnin ja siihen liitetyn ohjaavan palautteen kautta kohden päättöarviointia
- Arviointi perustuu tavoitteisiin (T), joita toteutetaan sisältöjen (S) kautta
- Päättöarvioinnissa arvioidaan oppilaan osaamista suhteessa valtakunnallisiin hyvän osaamisen kriteereihin, jotka perustuvat tavoitteisiin (T)
- Oppilaiden suorituksia ei verrata toisiinsa, eikä arviointi saa kohdistua oppilaan persoonaan

Oppiminen on arvioinnin kohteena

- Kannustaa ja kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin (Perusopetuslaki 22§)
- Opintojen aikaisen formatiivisen arvioinnin ja palautteen antamistavat on määritetty paikallisesti – **esimerkiksi miten, miten usein**
- Arvioinnissa ei huomioida vain kokeissa saavutettuja tuloksia, vaan myös oppilaan työskentelyä tunneilla ja oppimistilanteissa, kotitehtäviä jne.
- Oppilaan on tiedettävä, mihin arviointi perustuu – tavoitteet & arviointiperusteet on kerrottava
- Arviointi ohjaa oppimista ja kertoo osaamisen tason – suhteutetaan aikaisempaan osaamiseen ja asetettuihin tavoitteisiin – **palaute**
- Itsearviointi perustuu **oman oppimisen arviointiin** verrattuna tavoitteisiin

Työskentely arvioinnin kohteena

- Itsenäinen työskentely ja yhdessä työskentely
- Kyky suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa ja toisten tuotosta
- Perustuu oppiaineen tavoitteiden sisältämiin työskentelytavoitteisiin, esimerkiksi tutkimukselliset työtavat
- Osa päivittäistä opetusta – opettaja havainnoi, oppilaat havainnoivat omaa ja muiden työskentelyä
- Opettaja luo tilanteista, joissa on mahdollista arvioida omaa ja toisten työskentelyä

Opintojen aikainen arviointi antaa palautetta (formatiivista)

- Arviointi on monipuolista, tietoa kootaan oppimisen eri osa-alueista ja erilaisissa oppimistilanteissa
- Arvosana ei voi olla kannustava, vaan sen on aina perustuttava formatiiviseen ja summatiiviseen arviointiin. Usein kannustava tarkoittaa formatiivisesta arvioinnista tulevaa tietoa, joka on osa arviointia.
- Opettajan tehtävänä on tehdä näkyväksi: mitä on tarkoitus oppia, **mitä on jo opittu (diagnostista arviointi)** ja miten oppilaat voivat edistää ja parantaa omaa suoritustaan
- Arvioinnin validius – kontekstisidonnaista eli opettaja kertoo, mitä tässä tehtävässä ja kokonaisuudessa arvioi ja pystyy perustelemaan hyvän tai huonon palautteen
- Validiutta on, että kriteerit on etukäteen avattu oppilaalle
- Validius auttaa tavoitteen, tehtävän saavuttamista.

Miten päättöarviointi poikkeaa opintojen aikaisesta arvioinnista?

- Perustuu oppilaan opintojen päättyessä osoittamaan **osaamisen** tasoon suhteutettuna **valtakunnallisiin tavoitteisiin** ja **kriteereihin**.
- **Summatiivista** osaamisen arviointia, joka perustuu **erilaisiin tuotoksiin**, jotka ovat vaatineet **erityyppisistä työskentelyä erityyppisissä tilanteissa**.
- Ei muodosteta suoraan edellisten kurssien tai vuosiluokkien arvosanojen keskiarvon perusteella.

Historian päättöarvioinnin kohteet OPS 2014

T2 Historia-
tiedon
hankkiminen

T3 Lähteiden
tulkitseminen

T5
Historiallinen
empatia

T6 Syy- ja
seuraus-
suhteiden
ymmärtäminen

T7 Muutoksen
ja jatkuvuuden
ymmärtäminen

T4 Kronologian
ymmärtäminen

T8 Historian
tulkitseminen

T9 Ihmisen
toiminnan
selittäminen

T10
Historiallisten
tulkintojen
selittäminen
ja
arvioiminen

T11
Historiatiedon
tuottaminen

T12
Historia-
tietoisuus

Työpajan tuotoksia

Osallistujat jaettiin ryhmiin pohtimaan diassa olevaa aihetta.

Arvioinnin on oltava **monipuolista** – Mitä tämä tarkoittaa? Vinkkejä ja ajatuksia toteuttaa arviointi monipuolisesti. Miten tuoda monialaiset ja laaja-alainen osaaminen osaksi arviointia?

- Laaja-alaiset/monialaiset: Sisällöt mietittävä niin, että voidaan arvioida eri oppiaineissa
- Opettajan tulee käyttää monia työtapoja: Draama, väittelyt, ryhmätyöt, parityöt, esitelmät, puheenpito, digitaaliset oppimisalustat, tiedonhaku verkosta ja muista lähteistä, lähteiden tulkinta, eläytymiskirjoitustehtävät, kirjoitelmat, esseet, sarjakuvajulisteiden teko, työelämään tutustuminen, musiikkiesitys (RAP, runo tms.)
- Kaikkea ei tarvitse käyttää, mutta työtavoissa on oltava vaihtelua, jotta monipuolinen arviointi on mahdollista
- Pieniä tehtäviä pitkin kurssia ja muutama isompi kokonaisuus/ koe
- Kokeeseen aineistotehtäviä ja roolitehtäviä

Miten toteuttaa itsearviointia ja vertaisarviointia? Vinkkejä, kokeiluita, malleja tms. toteuttaa itsearviointia ja vertaisarviointia. Miten tuoda monialaiset ja laaja-alainen osaaminen osaksi arviointia?

- Piirakkaa vertaisarviointi, kuka on tehnyt kuinka paljon
- Kokeen/testin/tekstin vertaistäydentäminen tai vinkkaaminen, miten voisi parantaa/korjata
- Vertaisarviointi on keskellä isompaa tuotosta ja sen jälkeen saa parantaa työtä, hyvästä vertaisarvioinnin osaamisesta saa plussia
- Matriisi, josta voi itse arvioida omaa työskentelyä
- Malleja löytää netistä eri oppiaineista, voimavarojen yhdistäminen mallien luonnissa

Oppilaalla on oikeus saada oikeudenmukaista ja ohjaavaa arviointia. Miten annan ohjaavaa palautetta? Mitä tarkoittaa **oppimisen** ja **työskentelyn** monipuolinen havainnointi ja dokumentointi? Miten toteuttaa yhdenmukaista ja oikeudenmukaista arviointia? Vinkkejä, kokeiluita, malleja tms.

- Yksilötyöt: Opettaja antaa korjausohjeet → Vertaisarviointi, palaute → itsearviointi
- Classroom ympäristö antaa hyviä mahdollisuuksia digitaalisesti: palautealusta → ryhmätyöt → oppilaat voivat muokata samaa dokumenttia
- Vihkotyöskentely, lisää vastuuta oppilaalle toteutuksessa, oman oppimisen huomioiminen toteutuksessa
- Portfoliot
- Essee johonkin laajempaan kokonaisuuteen kuten holocaustiin liittyen
- Tutkielmat ja tutkimusta vaativat työt

Historian päättöarviointi. Miten päättöarviointi eroa muusta arvioinnista? Valitkaa yksi tai kaksi tavoitetta ja pohtikaa vinkkejä ja tapoja arviointiin, jonkin S1-S6 sisällön avulla.

- T2 ja S4
- Suurten sotien aika, II maailmansota
- Esimerkiksi kirjelähteet. Mitä kertovat sodasta ja eri osapuolten näkökulmista?
- Keväällä 2017 ilmestynyt v. 1918 aineisto sisältää runsaasti hyvää materiaalia
- Tehtäviä, joissa on käytettävä ja tulkittava eri lähteitä ja arvioitava niiden luotettavuutta

Arvioinnin aiheita

➤ Käsittelemättä jäi...puhututtaa/mietityttää meitä
opettajia paljon

- **Tehostettua tukea tarvitsevan oppilaan arviointi, keinoja eriyttää oppimista ja antaa kannustavaa palautetta – toivottavasti ehditään keskustella.**